

XX OLIMPIADA FIZYCZNA (1970/1971). Stopień wstępny, zad. teoretyczne – T2

Źródło: Komitet Główny Olimpiady Fizycznej;
Waldemar Gorzkowski: Olimpiady Fizyczne XIX – XX. WSiP, Warszawa 1974.

Nazwa zadania: Równość potencjałów w płaszczyźnie symetrii układu oporników.

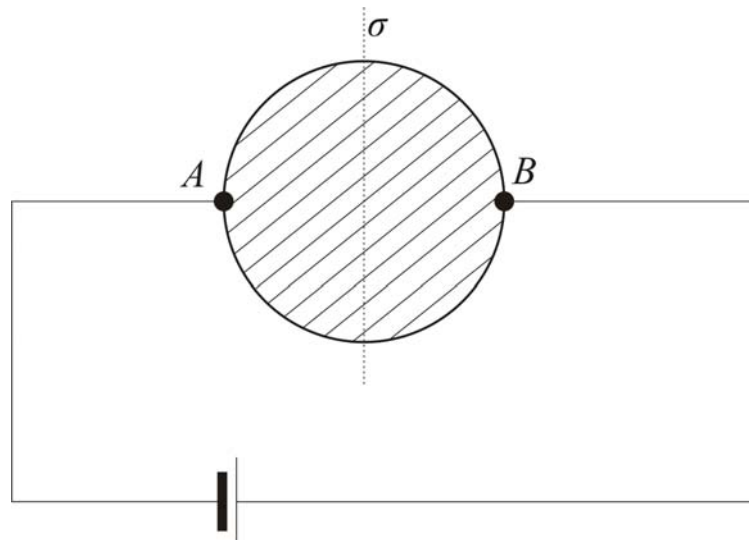
Działy: Elektryczność.

Słowa kluczowe: Obwód elektryczny, potencjał, opór układu, natężenie prądu, symetria.

Zadanie teoretyczne – T2, zawody stopnia wstępnego, XX OF.

Część obwodu elektrycznego AB (zaznaczona za pomocą zakreskowanego kółka – rys. 1) stanowi taki układ oporników omowych, dla którego płaszczyzna σ jest płaszczyzną symetrii; każdy opornik ma swój symetrycznie położony odpowiednik o tej samej wartości.

Udowodnij, że potencjał we wszystkich punktach tego układu leżących na płaszczyźnie σ jest taki sam.

Rys. 1.

Rozwiązanie

Wyobraźmy sobie, że raz włączamy układ oporników tak, jak na rysunku w tekście zadania, a raz zamieniając miejscami A z B . Ze względu na symetrię oraz to, że wartość oporu omowego nie zależy od kierunku przepływu prądu, oba otrzymane obwody są nie odróżnialne fizycznie, tzn. rozkład natężeń w obu przypadkach jest taki sam. Weźmy pod uwagę punkt C leżący na płaszczyźnie σ . Potencjał U_C tego punktu w obu przypadkach musi być taki sam, ponieważ w obu przypadkach jest to dokładnie ten sam punkt układu oporów, a rozkład natężeń nie uległ zmianie. Wynika stąd, że $|U_{AC}| = |U_{BC}|$.

Ponieważ

$$U_{AC} + U_{BC} = U \neq 0,$$

gdzie U jest spadkiem potencjału na całym układzie oporników, więc

$$U_{AC} = \frac{1}{2}U = \text{const}$$

niezależnie od tego, który z punktów C leżących na płaszczyźnie σ wzięliśmy pod uwagę.